

UMEÅ UNIVERSITET

BUDGET 2018

UMEÅ UNIVERSITET

INKL. EKONOMISK PLAN 2019–2020

Typ av dokument:	<i>Regel</i>
Datum:	<i>2017-06-12</i>
Dnr:	<i>FS 1.3.2-853-17</i>
Beslutad av:	<i>Universitetsstyrelsen</i>
Giltighetstid:	<i>2018-01-01–2018-12-31</i>
Område:	<i>Ekonomi</i>
Ansvarig förvaltningsenhet:	<i>Planeringsenheten</i>
Ersätter dokument:	<i>Budget Umeå universitet 2017 inkl. ekonomisk plan 2018–2019 FS 1.3.2-792-16/2016-06-02</i>

UMEÅ UNIVERSITET

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning och beslut.....	3
1.1.	Sammanfattning.....	3
1.2.	Beslut.....	5
2.	Inledning	6
3.	Ekonomisk plan för år 2018–2020.....	7
3.1	Totala intäkter och kostnader år 2016–2018.....	7
3.2	Analys för år 2019–2020	8
3.3	Negativ budgetering år 2018	9
4.	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	11
4.1	Sammanfattning av regeringens förslag till ramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	11
4.2	Utveckling studentantal	12
4.3	Fördelning av budgetramar till utbildning på grundnivå och avancerad nivå	13
4.3.1	Fördelning av takbelopp/ramar till fakultetsnämnder/Läraryhögskolan år 2018.....	13
4.3.2	Prislappar.....	16
4.3.3	Konstnärliga prislappar.....	17
4.3.4	Decentraliserad utbildning	17
4.4	Bidrag till lektorat i Samiska och Bildmuseet.....	18
4.5	Lärarytb. i minoritetsspråk – samiska och meänkieli	18
4.6	Språkstöd	18
4.7	Idrottshögskolan	18
4.8	Utvecklingsmedel utb. på grundnivå och avancerad nivå.....	18
4.9	Praktikkurser inom humanistisk fakultet och samhällsvetenskaplig fakultet.....	18
5.	Forskning och utbildning på forskarnivå	19
5.1	Sammanfattning av regeringens förslag till ramar för forskning och utb. på forskarnivå..	19
5.2	Kvalitetsfrämjande tilldelning av resurser för forskning och utb. på forskarnivå.....	20
5.3	Fördelning av budgetramar till forskning och utbildning på forskarnivå	21
5.3.1	Förändringar år 2018	22
5.3.2	Övriga kommentarer	23

UMEÅ UNIVERSITET

6.	Universitetsgemensamma funktioner, lokalhyra, lokalvård, samt lokalkostnadspåslag.....	24
6.1	Fördelning av budgetramar till universitetsgemensamma funktioner	24
6.1.1	Universitetsbiblioteket	26
6.1.2	Universitetsgemensamma funktioner exkl. Universitetsbiblioteket	26
6.1.3	Lokaler, universitetsgemensamma funktioner	26
6.1.4	Lokalvård, universitetsgemensamma funktioner	26
6.1.5	Förvärv, m.m.....	27
6.2	Universitetsgemensamma påslag	27
6.3	Lokalhyra, m.m.....	27
6.3.1	Tomma lokaler/omställningsreserv	28
6.3.2	Investeringar	28
6.3.3	Tillämpning av internhyra	28
6.3.4	Preliminär internhyra år 2019–2020.....	29
6.4	Lokalvård	29
6.5	Lönekostnadspåslag (LKP)	29
	Bilaga 1. Sammanställning av fördelade anslag år 2018.....	31

UMEÅ UNIVERSITET

1. Sammanfattning och beslut

1.1. Sammanfattning

Dokumentet *Budget 2018 Umeå universitet inkl. ekonomisk plan 2019–2020* är väl koordinerat med det arbete som pågår för att nå uppsatta visioner och mål för Umeå universitet. Umeå universitets vision och långsiktiga mål samlar universitetets viktigaste mål under de fyra huvudrubrikerna; *Ett universitet som gör det möjligt, Utbildning för gränslös kunskap, Forskning som spränger gränser, samt Det goda och effektiva universitetet*. Under en större del av det senaste året har universitetsledningen arbetat med att se över modell och process för universitetets verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning, samt se över och revidera delmålens formulering och att prioritera ett antal delmål som ska gälla för hela Umeå universitet. Resursfördelningsmodellen för år 2018 har ej påverkats av denna revidering, men inför budgetåret 2019 planeras en översyn av fördelningsmodellerna med anledning av den revidering av delmålen som genomförts.

Umeå universitet har inte erhållit förslag från regeringen på budget för år 2018. Mot bakgrund av detta är utgångspunkten för *Budget 2018 Umeå universitet inkl. ekonomisk plan 2019–2020* istället regleringsbrev för budgetår 2017, budgetproposition för budgetår 2017 (prop. 2016/17:1). Detta innebär att nedan angivna budgetbelopp innehåller osäkerheter. Om kommande budgetproposition för budgetåret 2018 ändrar förutsättningarna för Umeå universitet, ger universitetsstyrelsen rektor delegation att fatta tilläggsbeslut om budget. I de fall budgetpropositionen innebär betydande förändringar mot föreliggande budgetförslag ska ärendet behandlas av universitetsstyrelsen.

I avsnittet om **ekonomisk plan för år 2018–2020** framgår att en viktig inriktning de närmaste åren är forskningsinfrastruktur, där målsättningen bl.a. är att på ett resurseffektivt sätt öka nyttjande av forskningsinfrastrukturer och möjliggörande av synergier mellan dessa. Ansvarstagandet för forskningsinfrastruktur omfattar institutioner, fakulteter och universitetsgemensam nivå. Anpassningen till en lägre kostnadsnivå fortsätter enligt plan under år 2017 och prognosen år 2018 är att ha balans mellan intäkter och kostnader.

I avsnittet om **utbildning på grundnivå och avancerad nivå** framgår bland annat att budgetramarna till fakulteter och Lärarhögskolan är 42,8 miljoner kronor (+3,2 procent) högre år 2018 jämfört med år 2017. Budgeten för utbildning på grundnivå och avancerad nivå fördelas utifrån universitetsstyrelsens tidigare beslutade modell där bl.a. anvisningar från staten i budgetpropositioner och fyra kriterier kopplade till visionsdokumentet vägs in. Budgetramarna för år 2018 innebär att antalet helårsstudenter (HST) prognostiseras öka med 59 helårsstudenter eller +0,4 procent år 2018 jämfört med prognosen för år 2017. Det innebär att universitetet prognostiseras överstiga takbeloppet med 5,0 miljoner kronor år 2018.

I avsnittet om **forskning och utbildning på forskarnivå** framgår att forskningsanslaget justeras med statens pris- och löneindex (+1,84 procent) år 2018, vilket innebär att budgetramarna till fakulteter, Lärarhögskolan, Strategiska forskningsområden, Sliperiet, Forskningsinfrastruktur och UmU-gemensamma satsningar ökar med 19,9 miljoner kronor (+1,8 procent) år 2018 jämfört med år 2017. Osäkerheter finns i de angivna budgetramarna, bl.a. utifrån regeringens intention att införa ytterligare en kvalitetsindikator (samverkan med det omgivande samhället) fr.o.m. budgetåret 2018, samt utifrån oklarheter kring hur mycket Umeå universitet kommer att erhålla av den ökning av lärosätenas anslag till forskning och utbildning på forskarnivå som regeringen aviserat om inför år 2018 (preliminärt 500 miljoner kronor i riket).

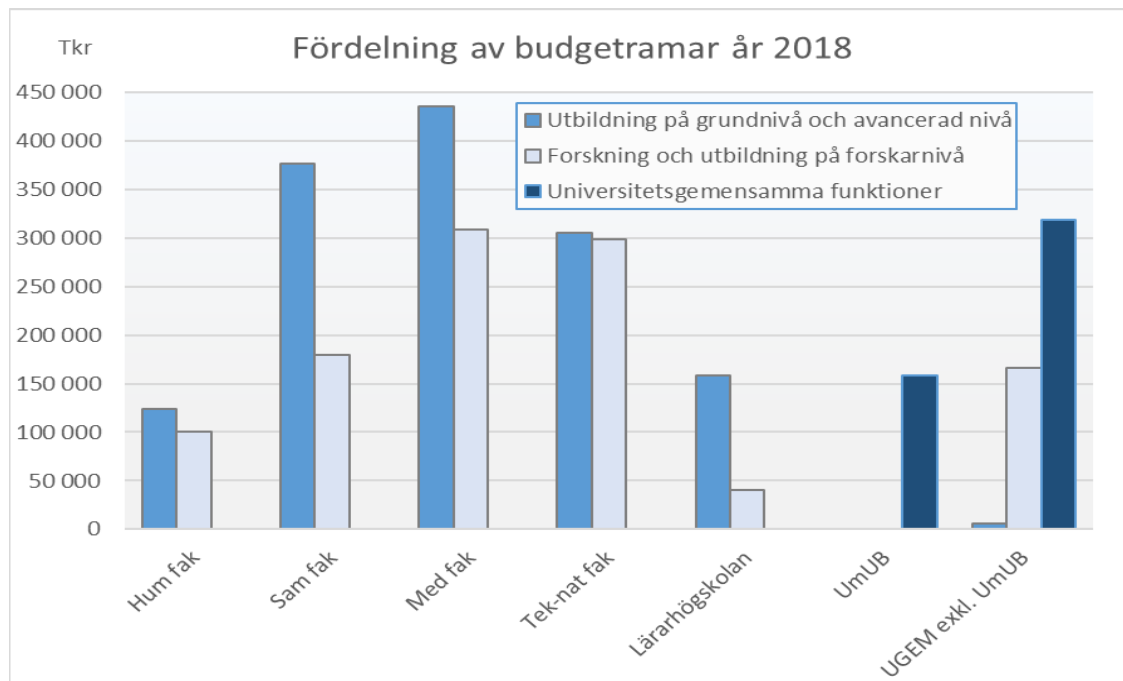
UMEÅ UNIVERSITET

I avsnittet om **universitetsgemensamma funktioner** framgår att budgetramarna år 2018 ökar med 10,0 miljoner kronor (+2,9 procent) jämfört med år 2017 och att bl.a. en central back-up-funktion införs för alla medarbetares elektroniska information genom denna medelsökning. Förvärvskostnader avseende tidskrifter, böcker, databaser, m.m. ökar p.g.a. prisökningar och budgetramen ökar därför med 2,2 miljoner kronor (+5,2 procent). Internhyresnivån ökar med 3,0 procent år 2018 och priset för lokalvård med 2,0 procent. Nivån för lönekostnadspåslaget år 2018 ligger kvar på samma nivå som år 2017 mot bakgrund av att pensionsavgiften endast beräknas öka måttligt och att den totala kostnaden därför kan hanteras inom nuvarande nivå på lokalkostnadspåslaget.

I diagrammet nedan visas fördelning av budgetramar år 2018 till fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsbiblioteket (UmUB) och Universitetsgemensamma funktioner exklusive UmUB (UGEM exkl. UmUB). I universitetsgemensamma funktioner ingår, förutom Universitetsbiblioteket, Universitetsförvaltningen med 12 enheter, universitetsledning, Lärarhögskolans kansli, företagshälsovård, m.m.

Budgetramarna är uppdelade på verksamheterna utbildning på grundnivå och avancerad nivå, forskning och utbildning på forskarnivå, samt universitetsgemensamma funktioner. Medel avseende utbildning på grundnivå och avancerad nivå, samt forskning och utbildning på forskarnivå motsvarar beräknade medel som kommer att tilldelas Umeå universitet enligt regleringsbrev för år 2018, dessa medel fördelas huvudsakligen till fakulteter och Lärarhögskolan. Medel avseende universitetsgemensamma funktioner finansieras via kostnadsfördelning till övrig verksamhet, främst fakulteter och Lärarhögskolan.

Diagram 1. Fördelning av budgetramar år 2018 till fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsbiblioteket och universitetsgemensamma funktioner (exkl. Universitetsbiblioteket). Enhet: tusentals kronor.

I bilaga 1, *Sammanställning av fördelade anslag år 2018 till fakultetsnämnder, Lärarhögskolan, Universitetsbiblioteket, samt universitetsgemensamma funktioner exkl. Universitetsbiblioteket*, redovisas en mer detaljerad sammanställning över de samlade anslagsmedel som verksamheterna vid Umeå universitet erhåller år 2018.

UMEÅ UNIVERSITET

1.2. Beslut

Universitetsstyrelsen beslutar, under förutsättning av riksdagens beslut med anledning av budgetpropositionen för 2018

- att fastställa ramar för grundutbildning enligt avsnitt 4.
- att fastställa fördelning av anslaget till forskning och utbildning på forskarnivå enligt avsnitt 5.
- att fastställa ramar för universitetsgemensamma funktioner i enlighet med avsnitt 6.
- att uppdra åt överbibliotekarie respektive universitetsdirektör att besluta om fördelning av budgetram för Universitetsbiblioteket respektive universitetsgemensamma funktioner exklusive Universitetsbiblioteket med beaktande av vad som anges under avsnitt 6. Det åligger överbibliotekarie respektive universitetsdirektör att tillse att enheter inom respektive ansvarsområde upprättar en budget enligt universitetets ekonomistyrregler.
- att uppdra åt fakultetsnämnderna att besluta om ramar till institutioner/motsvarande. Det åligger fakultetsnämnderna att tillse att institutioner och enheter inom respektive nämnds ansvarsområde upprättar en budget enligt universitetets ekonomistyrregler.
- att uppdra åt rektor att fastställa fördelning av eventuella tillkommande eller avgående medel i budgetproposition år 2018.
- att fastställa dokumentet "Budget 2018 Umeå universitet inkl. ekonomisk plan 2019–2020".

UMEÅ UNIVERSITET

2. Inledning

Som grund för budgetarbetet, och som utgångspunkt för verksamhetsplaneringen på alla nivåer vid Umeå universitet, ligger den långsiktiga visionen för Umeå universitet och förslag till delmål inför 2018–2020.

Universitetsstyrelsen fastställde i juni år 2012 vision och mål för Umeå universitet år 2020 i dokumentet "*Umeå universitet 2020 – Vision och mål*". Målen i visionsdokumentet är formulerade under huvudrubrikerna: *Ett universitet som gör det möjligt, Utbildning för gränslös kunskap, Forskning som spränger gränser, samt Det goda och effektiva universitet.*

Universitetsledningen har sedan tidig höst år 2016 bedömt det som angeläget att se över modell och process för universitetets verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning. Inför år 2018 har universitetsstyrelsen gett rektor i uppdrag att lämna förslag på reviderad modell för verksamhetsplanarbetet, modellen fastställdes vid universitetsstyrelsens sammanträde i februari 2017. I detta uppdrag ingår att se över delmålens formulering och att prioritera ett antal delmål som ska gälla för hela Umeå universitet. Tydliga och universitetsgemensamma indikatorer/kriterier som mäter måluppfyllelse för samtliga delmål ska även utvecklas. Universitetsledningen har processat förslag till delmål inför 2018–2020 i samråd med fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltning och Universitetsbibliotek.

Visionsdokumentet gäller till och med år 2020 och utgör bas för en långsiktig verksamhetsplanering vid universitetet omfattande treårscykler. Under varje årscykel följs arbetet fortlöpande upp i dialoger mellan universitetsledning och ledning för fakulteter och Lärarhögskolan. Delmål följs upp på samtliga organisatoriska nivåer genom en universitetsgemensam modell resp. mall.

Dokumentet *Budget 2018 Umeå universitet inkl. ekonomisk plan 2019–2020* innehåller avsnitten *Ekonomisk plan för år 2019–2020, Utbildning på grundnivå och avancerad nivå, Forskning och utbildning på forskarnivå* samt *universitetsgemensamma funktioner*. Universitetsstyrelsen beslutar om budgetramar år 2018 samt preliminära ramar 2019–2020. Utifrån detta beslut fattar rektor detaljbeslut om fördelning till fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltning, övrigt universitetsgemensamt samt Universitetsbiblioteket för budgetåret 2018.

UMEÅ UNIVERSITET

3. Ekonomisk plan för år 2018–2020

Universitetsstyrelsen beslutade år 2015 om reviderade **ekonomistyrregler** för Umeå universitet. Ekonomistyrreglerna innehåller avsnitten *Huvudprinciper, Ansvar och befogenheter, Mål och medel, Budget, Uppföljning och bokslut, Budget och utfall i balans*, samt *Intern styrning och kontroll*. Det är viktigt att samtliga ekonomiskt ansvariga inom Umeå universitet har kännedom om och tillämpar dessa ekonomistyrregler.

En viktig inriktning under åren 2018–2020 är **forskningsinfrastruktur**, där målsättningen är att på ett resurseffektivt sätt öka nyttjande av forskningsinfrastrukturer och möjliggörande av synergier mellan dessa samt att få en övergripande samordning av tillgängliga forskningsinfrastrukturer vid Umeå universitet. Ansvarstagandet för forskningsinfrastruktur omfattar institutioner, fakulteter och universitetsgemensam nivå.

Som en konsekvens av förbättrade förutsättningar för att ytterligare öka kvaliteten i forskningen förväntas **externa forskningsmedel** öka under åren 2018–2020.

För åren 2018–2020 ska universitetet identifiera, värdera och hantera risker för att målen inte uppfylls samt risker för allvarliga eller återkommande regelöverträdelser. Detta sker till huvudsaklig del inom ramen för arbetet med **värdegrund** samt arbetet med **intern styrning och kontroll**.

3.1 Totala intäkter och kostnader år 2016–2018

År 2016 års ekonomiska resultat uppgår till ett underskott om –6 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,1 procent av de totala intäkterna år 2016. Av dokumentet *Budget Umeå universitet år 2016, inkl. ekonomisk plan 2017–2018* framgår att det ekonomiska resultatet för universitetet planerades vara +–0 miljoner kronor år 2016. I syfte att anpassa kostnaderna till en lägre nivå inför år 2016 och framåt, beslutade rektor i oktober år 2015 om flera åtgärder i syfte att ytterligare säkra upp ekonomistyrningen inom universitetet. I tabellen nedan återfinns Umeå universitets resultaträkning år 2016, prognos år 2017 samt budget år 2018. Totalt beräknas intäkterna öka med +2,2 procent och kostnaderna med +2,2 procent år 2018 jämfört med år 2017.

Tabell 1. Totala intäkter och kostnader år 2016–2018 (miljoner kr).

	Utfall 2016	Prognos 2017	Budget 2018	Procentuell differens 2018-2017
Intäkter				
Anslag	2 676	2 757	2 825	2,5%
Avgifter, ersättningar	615	627	639	1,9%
Bidrag	927	943	957	1,5%
Finansiella intäkter	3	3	3	
Intäkter totalt	4 221	4 330	4 424	2,2%
Kostnader				
Personal	2 618	2 675	2 732	2,1%
Lokaler	408	418	426	1,9%
Övrig drift	1 004	1 027	1 043	1,5%
Finansiella kostnader	8	5	6	20,0%
Avskrivningar	189	204	217	6,4%
Kostnader totalt	4 227	4 330	4 424	2,2%
Årets kapitalförändring	-6	0	0	
Myndighetskapital	509	509	509	

UMEÅ UNIVERSITET

Under år 2017 fortsätter anpassningen av kostnadssidan i syfte att nå ekonomisk balans i enlighet med universitetsstyrelsens anvisningar. Kostnaderna prognostiseras bli lika höga som intäkterna år 2017. Även år 2018 beräknas intäkter och kostnader vara lika stora. Observera att dessa prognoser innehåller betydande osäkerheter.

Nedan följer en kort genomgång av större förändringar mellan år 2017 och år 2018.

Anslag: Anslagsintäkterna beräknas vara 2,5 procent högre år 2018 jämfört med år 2017, främst beroende på att både anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå samt anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå räknas upp med statligt pris- och löneindex, men även på att anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå ökar p.g.a. regeringens beslutade utbyggnad av utbildningsplatser. I denna beräkning ingår inte någon uppskattning av eventuellt resurstillskott utifrån att beslutad forskningspolitisk proposition innehåller avsnitt om ökade forskningsanslag till lärosäten fr.o.m. år 2018.

Avgifter, ersättningar: År 2018 beräknas avgiftsintäkterna öka med 1,9 procent jämfört med år 2017, bl.a. beroende på att Rikspolisstyrelsens köp av polisutbildning beräknas öka.

Bidrag: Bidragsintäkterna beräknas öka med 1,5 procent år 2018 jämfört med år 2017.

Personalkostnader: Personalkostnaderna beräknas öka med 2,1 procent bl.a. beroende på löneökningar år 2018.

Lokaler: Lokalkostnaderna beräknas öka med 1,9 procent beroende på förhållandevis hög investeringsvolym år 2016–2018, ökat index samt på ökad omställningsreserv/tomma lokaler.

I avsnitten *Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* (4) och *Forskning och utbildning på forskarnivå* (5) behandlas den anslagsfinansierade verksamheten, d.v.s. inte den verksamhet som finansieras med bidrags- eller uppdragsmedel.

3.2 Analys för år 2019–2020

Följande utvecklingstendenser beräknas för åren 2019–2020. Utvecklingen inom fakulteter och institutioner/enheter kan uppvisa betydande skillnader jämfört med utvecklingen för hela universitetet.

- **Anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.** Umeå universitet beräknas år 2017 överskrida takbeloppet med 11,1 miljoner kronor. Takbeloppet beräknas öka år 2018 både p.g.a. beslutad utbyggnad och index. År 2019 prognostiseras en minskning av takbelopp p.g.a. att regeringens temporära kvalitetssatsning på utbildningsområdena humaniora, juridik, samhällsvetenskap, undervisning och verksamhetsförlagd utbildning upphör detta år.
- **Forskningsanslag.** För perioden 2019–2020 är det svårt att bedöma utvecklingen. Regeringens beslutade forskningspolitiska proposition innehåller en successiv utökning av lärosätenas forskningsbudget med totalt 1 300 miljoner kronor t.o.m. 2020 och utökningen inleds år 2018 med en utökning med 500 miljoner kronor. Det är i dagsläget inte klart hur dessa tillkommande medel kommer att fördelas förutom att Malmö universitet erhåller 90 miljoner kronor år 2018. Utifrån de uppgifter som hittills finns tillgängliga prognostiseras därför inga förändringar av forskningsanslaget förutom index år 2019–2020, d.v.s. +1,66 procent år 2019 respektive +1,76 procent år 2020.

UMEÅ UNIVERSITET

- **Avgifts- och bidragsintäkter.** När det gäller avgiftsintäkter och bidragsintäkter är det svårt att göra prognoser för år 2019–2020, men utifrån tidigare års utveckling prognostiseras en fortsatt positiv utveckling.
- **Kostnader.** Personalkostnaderna ökar årligen, bland annat p.g.a. lönerevision. Den statliga indexregleringen år 2019 är preliminärt 1,66 procent och för år 2020 preliminärt 1,76 procent. Kostnaderna för lokaler ökar årligen utifrån genomförda investeringar m.m. och målet är att hålla nere kostnadsökningar för lokaler. Driftkostnaderna beräknas öka med ca 1 procent per år 2019–2020. Kostnaderna för avskrivningar har ökat markant de senaste åren, i genomsnitt med 9 procent per år de senaste 4 åren och ökningstakten bedöms även fortsatt ligga över 5 procent per år.

Umeå universitets **myndighetskapital** minskade något år 2016 och uppgick 2016-12-31 till 509 miljoner kronor och motsvarar 12,0 procent av årets kostnader. Mellan år 2005–2012 redovisade universitetet positiva ekonomiska resultat, vilket betyder att myndighetskapitalet har uppstått under en lång rad av år. För åren 2013–2016 har universitetet redovisat negativa resultat, vilket medfört att myndighetskapitalet reducerats. Myndighetskapitalet finns i varierande omfattning vid universitetets institutioner och enheter. Från och med januari år 2014 är universitetsstyrelsens direktiv att en anpassning ska ske till en lägre kostnadsnivå. Prognosen är att myndighetskapitalet kvarstår på nuvarande nivå för åren 2019–2020. Anpassning till en lägre kostnadsnivå fortsätter planerat.

3.3 Negativ budgetering år 2018

Rektor beslutade den 9 oktober år 2015 enligt nedanstående punkter. Universitetsstyrelsen beslutade den 17 december 2015 att fastställa ekonomistyrregler för universitetet, där bl.a. nedanstående förändringar ingick.

- Mål för myndighetskapital: Universitetets samlade myndighetskapital ska varje år 2015–2020 inte understiga 10 procent av årets kostnader samt inte överstiga 15 procent av årets kostnader.
- I det fall universitetets samlade myndighetskapital närmar sig dessa nivåer (att differensen är mindre än en procentenhet) är samtliga organisatoriska nivåer (UmU-gemensam nivå, fakultetsnivå/motsvarande och institutions-/enhetsnivå) skyldiga att vidta åtgärder så att ovan angivna mål klaras.
- Under perioden 2015–2020 är målet att inga indragningar av underliggande nivåns myndighetskapital ska genomföras.
- Från och med år 2016 har en maximal nivå på negativ budgetering införts för den samlade fakultetsnivån/motsvarande nivå inkl. underliggande nivåer. Fördelningen av den maximala nivån på negativ budgetering sätts utifrån hur mycket överskjutande myndighetskapital resp. fakultet/motsvarande har över 10 procent av årets kostnader (utifrån föregående års bokslut). För Universitetsbiblioteket resp. Universitetsförvaltningen gäller nivån över 5 procent av årets kostnader, mot bakgrund av att det är lite externa intäkter inom dessa områden. Fakulteter/motsvarande får därefter fördela utrymmet till sina institutioner/enheter.
- I det fall en fakultet/motsvarande prognostiserar en avvikelse jämfört med budget, ska fakultet/motsvarande vidta åtgärder som rapporteras i samband med årets första respektive andra ekonomiska prognos. Detta är särskilt angeläget i det fall en negativ avvikelse jämfört med budget prognostiseras.

UMEÅ UNIVERSITET

Mot bakgrund av att universitetets ekonomiska resultat år 2016 var ett underskott med –6 miljoner kronor, minskade universitetets myndighetskapital i motsvarande mån. Vid tidpunkten 2016-12-31 var universitetets myndighetskapital 509 miljoner kronor, vilket motsvarar 12,0 procent av 2016 års kostnader (år 2015: 12,2 procent, år 2014: 13,8 procent). År 2017 är den maximala nivån för negativ budgetering utifrån beslut 62,9 miljoner kronor. Motivet till att ha maximal nivå för negativ budgetering är att säkra upp ekonomistyrningen för att universitetet ska ha tillräcklig säkerhet avseende ekonomi och samtidigt ge institutioner/enheter möjlighet att använda delar av sitt myndighetskapital till planerade strategiska aktiviteter som stärker forskning resp. utbildning. Från och med år 2017 beräknas nivå per fakultet utifrån överskjutande myndighetskapital och fakultetens totala kostnadsvolym. Lärarhögskolan erhåller dessutom en ökning med 12,0 miljoner kronor mot bakgrund av minskat forskningsanslag år 2018, vilket innebär att myndighetskapital behöver användas i högre utsträckning år 2018, se avsnitt 5.3. År 2018 minskas den minimala nivån till 9 procent av årets kostnader och en negativ nivå i syfte att återställa negativt myndighetskapital på universitetsgemensam nivå införs. Summa kostnader i tabellen nedan innehåller även intern köp- och försäljningsverksamhet och är därför högre än universitetets kostnader enligt årsredovisningen för år 2016.

Tabell 2. Maximal nivå negativ budgetering år 2018, (tkr).

	Myndighetskapital per 2016-12-31	Summa kostnader år 2016	Maximal nivå negativ budgetering år 2018	Maximal nivå negativ budgetering år 2017
Humanistisk fak	98 554	366 815	9 304	7 814
Samhällsvetenskaplig fak	102 269	968 619	9 782	10 680
Medicinsk fak	158 345	1 635 855	15 175	16 770
Teknisk-naturvetenskaplig fak	201 128	1 026 736	19 048	18 473
Lärarhögskolan	75 033	217 159	19 070	6 780
Universitetsförvaltningen, 5%	20 659	606 512	0	0
Universitetsbiblioteket, 5%	22 405	169 930	5 144	2 347
Universitetsgemensamt	-169 645	308 989	-15 000	0
Summa	508 748	5 300 615	62 524	62 865

UMEÅ UNIVERSITET

4. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

4.1 Sammanfattning av regeringens förslag till ramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Under anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för universitetet. Eftersom Umeå universitet inte har erhållit förslag från regeringen på budget för år 2018 har utgångspunkten varit takbeloppet för år 2017, angiven resurstilldelning för år 2018 enligt budgetproposition för år 2017 justerat med aktuellt index, samt vårproposition 2017, där dock inga förändringar av anslag för Umeå universitet angavs.

Nedan anges förändringar inför budgetåret 2018, angivna i budgetpropositionen för år 2017.

- **Beräknad indexökning** av anslag med 1,84 procent år 2018 (1,51 procent år 2017). Omräkningen av index för år 2018 har genomförts av regeringen och ligger till grund för regeringens utgiftsprognos som anges i vårpropositionen 2017, men fastställs först då riksdagen beslutar om budgetpropositionen för 2018. För år 2019 och 2020 baseras budgetramarna på preliminära beräkningar.
- Anslaget för **utbyggnad av tandläkarprogrammet** ökar med totalt +1,4 miljoner kronor avseende år 2018. Enligt budgetpropositionen för år 2017 fortsätter satsningen på tandläkarprogrammet år 2019 med ytterligare +0,6 miljoner kronor. Samtidigt minskas Umeå universitets anslag i syfte att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes år 2013. År 2018 minskas anslag med -0,9 miljoner kronor och år 2019 med ytterligare -0,5 miljoner kronor. **Läkarprogrammet** blev fullt utbyggt i och med 2017 års budget.
- Anslaget för **utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningar** ökar med totalt +0,5 miljoner kronor år 2018. Utbyggnaden som inleddes år 2013 är i och med detta färdig och inga ytterligare medel aviseras för dessa utbildningar i budgetpropositionen för år 2017.
- Anslaget ökar med +14,7 miljoner kronor med anledning av den utbyggnad av högskolan som inleddes år 2015. År 2015–2016 har **utbyggnad av vissa utbildningar som leder till yrkesexamen** skett. För förskollärare, kompletterande pedagogisk utbildning (KPU), grundlära programmet F-3, speciallärare samt specialpedagoger har Umeå universitet erhållit medel för totalt 154 nybörjarplatser. För barnmorskor, sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor har totalt 75 nybörjarplatser tillkommit, varav det för sjuksköterskeutbildningen skett en stegvis utbyggnad till och med år 2017. År 2019 beräknas anslaget öka med +1,8 miljoner kronor, medan en minskning aviseras för år 2020 motsvarande -0,4 miljoner kronor.

UMEÅ UNIVERSITET

- Anslaget ökar med +2,2 miljoner kronor år 2018 i och med att regeringen har bedömt att fler insatser krävs för att möta bristen på lärare och förskollärare. I budgetpropositionen för år 2017 föreslog regeringen att ytterligare medel motsvarande totalt ca **3 600 nybörjarplatser tillförs lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna totalt i hela riket för perioden 2017–2021**. Fullt utbyggd beräknas satsningen omfatta 270 miljoner kronor, varav Umeå universitet beräknas erhålla 9,0 miljoner kronor totalt (1,3 miljoner kronor år 2019, samt ytterligare 1,3 miljoner kronor år 2020). **Fördelningen av medel bygger i stor utsträckning på respektive lärosätets uppgift om vilka möjligheter de har att utöka utbildningarna.**
- Inför år 2019 aviseras i budgetpropositionen för år 2017 att anslaget beräknas minska med -12,7 miljoner kronor till följd av att **kvalitetsförstärkningen** i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik, teologi samt undervisning och verksamhetsförlagd utbildning **upphör**.

I tabellen nedan anges resurstilldelning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, inklusive takbelopp och särskilda åtaganden att disponeras av Umeå universitet.

Tabell 3. Resurstilldelning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå år 2018.

RESURSTILLDELNING UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	Preliminär Budget 2018 tkr	Jmf med år 2017		
		tkr	Förändring tkr	%
Takbelopp	1 379 440	1 336 777	42 663	3,2%
<i>Särskilda åtaganden</i>				
Decentraliserad läkarutbildning	6 110	6 000	110	1,8%
Övrig decentraliserad utbildning	11 953	11 737	216	1,8%
Bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet	2 525	2 479	46	1,8%
Läraryrkesutbildning i minoritetsspråk	4 244	4 167	77	1,8%
Summa	1 404 272	1 361 160	43 112	3,2%

Eftersom Umeå universitet inte har erhållit förslag från regeringen på budget för år 2018 har utgångspunkten varit takbeloppet för år 2017 samt angiven resurstilldelning för år 2018 enligt budgetproposition för år 2017 samt beräknad indexökning för år 2018. Denna utgångspunkt har även varit gällande för medel avseende särskilda åtaganden i tabellen ovan. Samtliga belopp i tabellen ovan kan komma att justeras så snart uppgifter för år 2018 blivit kända.

4.2 Utveckling studentantal

Antalet helårsstudenter inom grundutbildningsanslaget var år 2016 totalt 15 936, vilket var en ökning med 63 helårsstudenter (+0,4 procent) jämfört med år 2015. Ökningen är planerad och beror huvudsakligen på att universitetet har erhållit medel från regeringen för fler utbildningsplatser inom vissa utbildningar, exempelvis förskolläraryrkes- och läraryrkesutbildningar.

Mellan år 2005–2010 ökade antalet helårsstudenter med 4 procent (+662 helårsstudenter) och år 2010 uppgick antalet till 17 302 helårsstudenter, vilket är det högsta noterade antalet. Jämfört med år 2010 är utfallet år 2016 en total minskning med 1 366 helårsstudenter (-7,9 procent).

Universitetet har år 2009–2016 överskridit takbeloppet och år 2016 överskreds takbeloppet med 7,0 miljoner kronor, vilket innebär att den överproduktion som universitetet får spara till kommande budgetår numera uppgår till 123,5 miljoner kronor. Inför år 2018 är det därför fortsatt viktigt att minska

UMEÅ UNIVERSITET

överskridandet, i syfte att undvika en situation där universitetet själv finansierar utbildningsplatser och inte uppstår någon ekonomisk ersättning från staten för dessa platser. Prognosen för år 2018 är att antalet helårsstudenter kommer att uppgå till 16 215, vilket är en ökning med 59 helårsstudenter jämfört med prognosen för år 2017 (+0,4 procent). Antalet helårsstudenter prognostiseras år 2018 vara fler främst inom prioriterade utbildningsområden som vård, undervisning och verksamhetsförlagd utbildning. Umeå universitet prognostiseras komma över takbeloppet med 5,0 miljoner kronor år 2018.

4.3 Fördelning av budgetramar till utbildning på grundnivå och avancerad nivå

I tabell 4 finns totalram för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Sparande av helårsstudenter/helårsprestationer kan göras upp till en maximal nivå om 10 procent av takbelopp och innebär att lärosätet får en fordran på staten som regleras när lärosätet hamnar under takbeloppet. För att inte låsa upp framtida utrymme i alltför hög utsträckning, har universitetet sedan flera år tillbaka målsättningen att ha ett maximalt sparande. Därför innehåller ramen, liksom år 2015–2017, inget sparande år 2018. Umeå universitet har per 2016-12-31 ett sparande motsvarande 123,5 miljoner kronor, vilket är betydligt högre än det tidigare målet med 70 miljoner kronor.

Medel för utbildning inom ALF (läkarutbildning) respektive TUA (tandläkarutbildning), där universitetet transfererar medel till Västerbottens läns landsting ingår inte i angivna budgetbelopp för utbildning.

4.3.1 Fördelning av takbelopp/ramar till fakultetsnämnder/Läraryhögskolan år 2018

Fakultetsnämnderna/Läraryhögskolan erhåller en budgetram (takbelopp) som inkluderar ersättning för samtliga kostnader. Denna ram avräknas efter årets slut efter faktiskt antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR) enligt de fastställda ersättningsbeloppen. I det fall avräkning överstiger beslutad budget erhåller fakultetsnämnd/Läraryhögskolan ingen ersättning för överskjutande belopp.

Enligt beslutat budgetdokument för år 2015 infördes nu gällande fördelningsmodell för grundutbildningsramar. Nedan framgår stegvis beskrivning av fördelningsmodellen, utifrån vilken tilldelningen till fakultetsnämnderna/Läraryhögskolan har skett.

1. Utgångspunkten är ett genomsnitt av de tre föregående årens (2015–2017) budgetram per fakultetsnämnd/Läraryhögskolan. De tre föregående årens budgetram viktas 20-30-50 och utgör en årlig, rullande bas. En justering har genomförts avseende Läraryhögskolans budgetram år 2015 mot bakgrund av lägre studentantal än budgeterat, samt år 2016–2017 mot bakgrund av att Läraryhögskolan de båda åren signalerade att de inte skulle använda hela budgetramen för respektive år och därför lät fakulteterna använda 6,2 miljoner kronor från sin budgetram år 2016 respektive 4,0 miljoner kronor år 2017.
2. Budgetramen reduceras med exakt lika mycket medel som fördelas i budget 2018 utifrån kriterierna. Reduceringen baseras på respektive fakultets/Läraryhögskolans andel av de medel som i budget de tre föregående åren (samt enligt viktning 20-30-50) fördelades utifrån kriterierna till resp. fakultetsnämnd/Läraryhögskolan.

UMEÅ UNIVERSITET

3. Medel för läkar- och tandläkarutbildning för av regeringen beslutad volym undantas. Dessa utbildningar är reglerade i regleringsbrev och ersätts i enlighet med ALF-/TUA-avtalet.
4. Medel som ges från staten respektive universitetsstyrelsen för ny volym (samt prislappshöjningar) nästkommande budgetår, d.v.s. utbildningar beställda av staten eller universitetsstyrelsen, fördelas direkt till den fakultet/Läraryhögskolan som ansvarar för den beställda utbildningen det året ny volym införs. Följande år ingår den nya volymen eller prislappshöjningen i ordinarie bas. En mindre del har tillfälligt avsatts i två år (2015–2017 med halvårseffekt år 2015 och 2017) till den fakultetsöverskridande utbildningen i Hälsoekonomi, vilken genomförs genom ett samarbete mellan den medicinska och samhällsvetenskapliga fakulteten. Denna avsättning upphör fr.o.m. budget år 2018.
5. Utifrån universitetsstyrelsens beslut år 2012 har 15 procent av budgetramen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå fördelats utifrån nedanstående kriterier. För varje kriterie har ett eller flera nyckeltal tagits fram som är möjliga att mäta och följa upp. Inför budgetåret 2019 kommer kriterierna/nyckeltalen att ses över med anledning av den översyn av delmålen som genomförts, se Umeå universitets verksamhetsplan för år 2018 för mer info om delmål för perioden 2018–2020.
 - *Forskningsanknytning* (disputerade lärare). Från och med budgetåret 2016 hämtas uppgift om disputerade lärare i sin helhet från bemanningsplaneringssystemet. I det fall institution inte registrerat uppgift om timmar i bemanningsplaneringssystemet, genomförs avdrag av procentuellt värde för berörd fakultet.
 - *Avancerad nivå* (helårsstudenter, avancerad nivå). Utgår från ett genomsnitt av de senaste tre åren. Uppgifter avseende tandläkar-/läkarutbildning ingår ej med anledning av vad som anges under punkt 3.
 - *Internationalisering* (helårsstudenter, inresande studenter – både freemovers och inom utbytesavtal, samt utresande studenter inom utbytesavtal). Utgår från ett genomsnitt av de senaste tre åren. Uppgifter avseende tandläkar-/läkarutbildning ingår ej med anledning av vad som anges under punkt 3.
 - *Samverkan* (externa examensarbeten). Utgår från ett genomsnitt av de senaste tre åren. Uppgifter avseende tandläkar-/läkarutbildning ingår ej med anledning av vad som anges under punkt 3.
6. Proportionell justering utifrån tillgängliga medel.

UMEÅ UNIVERSITET

I syfte att stimulera att beviljad budgetram nyttjas och att inte överproduktion uppstår, har nedanstående förändringar införts avseende budget- och utfallsuppgifter fr.o.m. budgetåret 2016 och framåt.

- I det fall fakultetsnämnd/Lärarhögskolans faktiska utfall av HPR och HST *underskrider* det aktuella årets budgetram med mer än 4 procentenheter kan det bli aktuellt med minskning av budgetram inför kommande budgetår. Detta gäller med faktiskt utfall år 2017 och budgetram år 2017 som utgångspunkt.
- I det fall fakultetsnämnd/Lärarhögskolans faktiska utfall av HPR och HST *överstiger* det aktuella årets budgetram med mer än 2 procentenheter, får berörd fakultet/Lärarhögskolan en kostnad motsvarande 5 procent av den differens som överstiger tillåten avvikelse. Detta med faktiskt utfall år 2017 och budgetram 2017 som utgångspunkt. Vid avräkning avseende år 2017 sker eventuell debitering av avgift.

Tabellen nedan anger maximala ramar för grundutbildning år 2018 per fakultetsnämnd/Lärarhögskolan utifrån tidigare beskriven modell. Totalt är budgetramen ökad med +42,8 miljoner kronor år 2018 (+3,2 procent) jämfört med år 2017, inklusive index (1,84 procent). Orsaken till ökningen är huvudsakligen utbyggnaden av vissa utbildningar som leder till yrkesexamina som regeringen anser är fortsatt angelägen samt index.

Tabell 4. Budgetramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå år 2018 samt preliminära ramar år 2019-2020.

FÖRDELNING AV ANSLAG UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	Budget 2018 tkr	Jmf med år 2017			Preliminär ram 2019 tkr	Preliminär ram 2020 tkr
		tkr	Differens tkr	%		
Humanistisk fak	120 993	118 063	2 929	2,5%	121 709	125 538
Samhällsvetenskaplig fak ²⁾	375 969	358 407	17 562 ³⁾	4,9% ³⁾	376 822	386 020
Medicinsk fak ^{1) 2)}	429 855	426 810	3 044 ⁴⁾	0,7% ⁴⁾	439 309	448 098
Teknisk-naturvetenskaplig fak	305 371	300 584	4 787	1,6%	311 550	320 053
Lärarhögskolan	153 670	137 182	16 487	12,0%	155 037	157 569
Fakultetsöverskridande medel för senare fördelning	0	2 030	-2 030	-100,0%	0	0
Summa	1 385 857	1 343 078	42 779	3,2%	1 404 427	1 437 277

¹⁾ Exklusive medel för decentraliserad läkarutbildning (ingår i budgetramar för decentraliserad utbildning).

²⁾ Fr.o.m. år 2018 har medel för 26 HST och 24,6 HPR (utb.område medicin) överförts från med fak till sam fak avseende flytt av utbildning inom psykoterapi.

³⁾ Differensen exklusive överförda medel för utbildning inom psykoterapi är 13 950 tkr (3,9 %).

⁴⁾ Differensen exklusive överförda medel för utbildning inom psykoterapi är 6 656 tkr (1,6 %).

Den särskilda höjning av ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, teologi, juridik, samhällsvetenskap, undervisning, samt verksamhetsförlagd utbildning som regeringen tilldelade i budgetpropositionen för år 2016 ska användas för kvalitetsförstärkande åtgärder. Medlen avsatta för humaniora, teologi, juridik och samhällsvetenskapskap ska i första hand användas för att öka andelen lärarledd tid på utbildningar inom dessa områden och Umeå universitet ska i årsredovisningen för år 2017 redovisa och analysera hur de höjda ersättningsbeloppen har bidragit till högre kvalitet inom berörda utbildningar. Från och med år 2019 beräknas kvalitetsförstärkningen upphöra och anslaget beräknas därför minska med ca -12,7 miljoner kronor för Umeå universitets del år 2019.

I de preliminära budgetramarna för år 2019-2020 ingår att ersättningsnivåerna för helårsstudenter och helårsprestationer och ramar höjs med +1,66 procent år 2019 respektive ytterligare +1,76 procent år

UMEÅ UNIVERSITET

2020, enligt vad som preliminärt har aviserats från regeringen. Angivna preliminära ramar i tabell 4 innehåller dessa indexjusteringar samt de ökningar av platsantal som presenterats i budgetpropositionen för budgetåret 2017 avseende år 2019 respektive år 2020. Även aviserad minskning gällande genomförd kvalitetsförstärkning för utbildningsområdena humaniora, juridik, samhällsvetenskap, undervisning, samt verksamhetsförlagd utbildning under perioden 2015–2018, ingår i de preliminära ramarna. De preliminära ramarna för år 2019–2020 kan komma att justeras i och med den översyn av fördelningsmodellen för grundutbildningsramar som planeras inför år 2019.

Utvecklingen av anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för olika fakulteter samt Lärarhögskolan varierar beroende på vilket basår som väljs. Nedan finns en sammanställning där den procentuella förändringen av anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå från år 2005 respektive år 2010 framgår, d.v.s. jämfört med år 2018. Jämförelsen är baserad på löpande priser, d.v.s. justering för index ingår.

Tabell 5. Utveckling av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå under perioderna 2010–2018, resp. 2005–2018.

FAKULTETSNÄMND/LH	Procentuell förändring från år 2010 till år 2018	Procentuell förändring från år 2005 till år 2018
Humanistisk fakultet	6,1%	41,4%
Samhällsvetenskaplig fakultet	10,6%	58,9%
Medicinsk fakultet	17,5%	55,5%
Teknisk-naturvetenskaplig fakultet	9,2%	29,2%
Lärarhögskolan*	15,9%	-10,2%
Summa	12,5%	37,7%

* Överföring av fristående kurser från Lärarhögskolan till fakulteter har genomförts efter år 2010, vilket förklarar del av Lärarhögskolans minskning.

4.3.2 Prislappar

Ersättningsbeloppen per helårsstudent (HST) och helårsprestation (HPR) för år 2018 kommer att anges i budgetpropositionen för år 2018 som presenteras i september månad. Beloppen (kronor) i tabellen nedan är därför hämtade från regleringsbrev för år 2017 och uppräknade med angivet index för år 2018 (1,84 procent).

Tabell 6. Beräknade ersättningsnivåer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå år 2018.

Utbildningsområde	HST (Brutto)	HPR (Brutto)
Hum, sam, jur	31 884	20 776
Natur, teknik	54 367	45 848
Vård	57 799	50 060
Odontologi	47 798	55 679
Medicin	64 589	78 563
Undervisning	38 781	40 626
Verksamhetsförlagd utbildning	54 959	53 321
Övrigt	43 662	35 468
Design	154 062	93 865
Konst	218 716	93 899
Musik	132 912	84 037
Idrott	112 249	51 945

UMEÅ UNIVERSITET

4.3.3. Konstnärliga prislappar

I regleringsbrev för år 2017 framgår följande begränsningar av det antal helårsstudenter (HST) som universitetet kan avräkna inom de konstnärliga utbildningsområdena inom ramen för takbeloppet. Ingen förändring förväntas ske inför år 2018.

Högst 310 HST inom design

Högst 74 HST inom konst

Högst 10 HST inom musik

Fördelning av utbildningsområdet design år 2018:

Teknisk-naturvetenskaplig fakultet	251 HST (2017: 251 HST)
Lärarhögskolan	37 HST (2017: 37 HST)
Samhällsvetenskaplig fakultet	19 HST (2017: 19 HST)
Humanistisk fakultet	3 HST (2017: 3 HST)

4.3.4 Decentraliserad utbildning

För år 2018 disponerar Umeå universitet preliminärt 18 063 tkr inom ramen för detta särskilda åtagande, varav preliminärt 6 110 tkr avser stöd för universitetets decentraliserade läkarutbildning. För år 2018 fördelas resurser för decentraliserad utbildning i främst Skellefteå, Ö-vik, Lycksele (SÖL) enligt tabellen nedan.

Tabell 7. Budgetramar för decentraliserad utbildning år 2018.

DECENTRALISERAD UTBILDNING	Preliminär Budget 2018 tkr	Jmf med år 2017		
		tkr	Förändring tkr	%
Tilldelning av anslag				
Anslag enligt regleringsbrev (för 100 HST)	11 953	11 737	216	1,8%
Anslag decentraliserad läkarutbildning	6 110	6 000	110	1,8%
<i>Summa användning av anslag</i>	<i>18 063</i>	<i>17 737</i>	<i>326</i>	<i>1,8%</i>
Användning av anslag				
Utbetalning av HST/HPR	6 417	6 301	116	1,8%
Merkostnader/utvecklingskostnader/bibliotek (del av)	5 536	5 436	100	1,8%
Medicinsk fakultet	5 805	5 700	105	1,8%
Universitetsförvaltning	306	300	6	1,8%
<i>Summa användning av anslag</i>	<i>18 063</i>	<i>17 737</i>	<i>326</i>	<i>1,8%</i>

Det utökade anslaget fr.o.m. år 2017 för decentraliserad läkarutbildning fördelas till medicinsk fakultet motsvarande 5 805 tkr för ökade kostnader för läkarutbildning på fyra orter, samt till Universitetsförvaltningen motsvarande 306 tkr för kostnader avseende datanät på orterna Sundsvall, Östersund och Sunderbyn.

Från och med år 2016 finns inget anslag från tidigare år att nyttja.

UMEÅ UNIVERSITET

4.4 Bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet

För år 2018 erhåller Umeå universitet ett bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet med totalt 2 525 tkr (2 479 tkr år 2017), varav 492 tkr avser lektorat i samiska och 2 033 tkr Bildmuseet. Samtliga medel fördelas till humanistisk fakultet.

4.5 Lärarutb. i minoritetsspråk – samiska och meänkieli

För år 2018 erhåller Umeå universitet 4 244 tkr till lärarutbildning i minoritetsspråken samiska och meänkieli (4 167 tkr år 2017). Uppbyggnaden och utvecklingen av ämneslärarutbildning i meänkieli flyttades år 2016 från Stockholms universitet till Umeå universitet, vilket innebär att Umeå universitet fått i uppdrag att bygga upp och utveckla även denna utbildning. Samtliga medel fördelas till Lärarhögskolan.

4.6 Språkstöd

Resurser motsvarande garantibemanning för språken finska, franska, ryska, italienska, spanska, tyska och samiska beviljas. I budget för år 2018 avsätts därmed 8 179 tkr till språkstöd (8 031 tkr år 2017) och detta finansieras i sin helhet genom att humanistisk fakultet fakturerar fakulteter och Lärarhögskolan. Budgeterat belopp fördelas utifrån budgeterad intäkt för helårsstudenter och helårsprestationer år 2018.

4.7 Idrottshögskolan

Fakulteterna och Lärarhögskolan ska betala totalt 3 083 tkr till Idrottshögskolan år 2018 (3 027 tkr år 2017). Budgeterat belopp fördelas utifrån budgeterad intäkt för helårsstudenter och helårsprestationer år 2018.

4.8 Utvecklingsmedel utb. på grundnivå och avancerad nivå

Fakulteterna och Lärarhögskolan ska betala totalt 4 613 tkr (inkl. index 1,84 procent, 83 tkr) i syfte att reservera utvecklande medel för senare fördelning. Dessa medel avser bl.a. fortsatt utveckling av lärplattformar och e-lärande, fortsatt stöd för pedagogik i interaktiva miljöer, samt utveckling av digitala examina. Fördelning sker utifrån budgeterad intäkt för helårsstudenter och helårsprestationer år 2018 och specificeras i rektors detaljbeslut i budget.

4.9 Praktikkurser inom humanistisk fakultet och samhällsvetenskaplig fakultet

Det ställs högre krav på praktik inom utbildningar generellt. Umeå universitets geografiska läge innebär att kostnader för praktik inom universitetet ofta blir högre än för lärosäten som är belägna i storstäder. Det är särskilt svårt att finansiera högre kostnader för praktikkurser inom humaniora och samhällsvetenskap, eftersom den ekonomiska ersättningen per helårsstudent är lägre än för andra utbildningar. Mot bakgrund av detta ska fakulteterna och Lärarhögskolan år 2018 betala totalt 1 122 tkr avseende praktikkurser (1 102 tkr år 2017), varav 843 tkr (828 tkr år 2017) till samhällsvetenskaplig fakultet och 279 tkr (274 tkr år 2017) till humanistisk fakultet. Budgeterat belopp fördelas utifrån budgeterad intäkt för helårsstudenter och helårsprestationer år 2018. Samhällsvetenskaplig fakultet resp. humanistisk fakultet ska inom sin egen utbildningsram medfinansiera med egna medel år 2018, i syfte att ge utbildningar goda möjligheter till praktik i så hög grad som möjligt.

UMEÅ UNIVERSITET

5. Forskning och utbildning på forskarnivå

5.1 Sammanfattning av regeringens förslag till ramar för forskning och utbildning på forskarnivå

Under anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå beräknas all ersättning från regeringen som är förenad med forskningsuppdraget. Eftersom Umeå universitet inte har erhållit förslag från regeringen på budget för år 2018 har utgångspunkten varit angiven resurstilldelning för år 2018 enligt budgetproposition för år 2017 justerat med aktuellt index, samt vårproposition 2017, där dock inga förändringar av anslag för Umeå universitet angavs.

I den senaste forskningspropositionen har samverkan en central plats. Inför år 2018 anges att regeringen avser fördela merparten av nya anslag till forskning och utbildning på forskarnivå utifrån dels nuvarande två kvalitetsindikatorer (publiceringar och citeringar samt externa medel för forskning), dels samverkan med det omgivande samhället. Vinnovas utarbetade modell är på remiss fram t.o.m. maj månad 2017 och det finns osäkerheter kring hur modellen ska implementeras i resursfördelningssystemet redan inför år 2018.

Nedan anges förändringar inför budgetåret 2018, angivna i budgetpropositionen för år 2017. Belopp anges i 2018 års prisnivå om inget annat anges.

- Forskningsanslaget **beräknas öka med index** motsvarande 1,84 procent eller +20,0 miljoner kronor år 2018 (1,51 procent år 2017), vilket innebär att Umeå universitets preliminära budgetram för forskning och utbildning på forskarnivå uppgår till totalt 1 102,3 miljoner kronor år 2018. Omräkningen av index för år 2018 har genomförts av regeringen och ligger till grund för regeringens utgiftsprognos som anges i vårpropositionen 2017, men fastställs först då riksdagen beslutar om budgetpropositionen för 2018. För år 2019 och 2020 baseras budgetramarna på preliminära beräkningar.

UMEÅ UNIVERSITET

5.2 Kvalitetsfrämjande tilldelning av resurser för forskning och utbildning på forskarnivå

Universitetsstyrelsen beslutade 2012-12-11 (dnr UmU 200-795-12) om en kvalitetsfrämjande fördelningsmodell av resurser för forskning och utbildning på forskarnivå, där syftet är att främja kvalitet genom bättre förutsättningar för yngre forskare genom attraktivare karriärvägar, bättre förutsättningar för etablerade forskare (tillika lärare), både avseende individens egna förutsättningar samt avseende miljöer och forskningens infrastruktur. Systemet för kvalitetsbaserad resurstilldelning utgör en integrerad del av arbetet utifrån verksamhetsplanen 2016–2018, där visionen och de långsiktiga målen för Umeå universitet utgör utgångspunkten.

Fördelningsmodellen består av två distinkt olika delar, där del ett bibehålls enligt tidigare modell, även om det finns osäkerheter kring hur regeringens kvalitetsindikatorer kommer att se ut inför år 2018 och som kan innebära förändringar för UmUs del. Del två har justerats inför budget år 2018 enligt nedan:

1. En (mindre) *mekanistisk del* som baseras på ett fåtal mekanistiska kriterier (bibliometri och externa medel) och som utgör samma modell som den staten har använt vid fördelning av 20 procent av medeltilldelningen. Denna del av modellen startade i och med 2014 års tilldelning. Inför år 2018 har värden för externa medel uppdaterats med aktuella uppgifter (år 2014–2016 ingår) och när det gäller bibliometri har uppdatering av uppgifter genomförts utifrån Vetenskapsrådets beräkning inför år 2017.
2. En (huvuddel) tidigare benämnd *kontraktsdel*. Inför år 2018 omfördelas de medel som tidigare har reserverats för detta ändamål enligt följande modell:
 - a) 40 procent av de medel som frigörs från UmU-gemensamma satsningar, m.m. fördelas till forskningsinfrastruktur i syfte att öka förutsättningarna för Umeå universitet att ha en strategisk planering för finansiering och prioritering av forskningsinfrastruktur.
 - b) 60 procent av de medel som frigörs från UmU-gemensamma satsningar, m.m. fördelas till fakulteterna utifrån en tvådelad fördelningsnyckel som till 40 procent utgår ifrån respektive fakultets andel av tidigare års (snitt 2015–2017) erhållna medel för forskningsinfrastruktur, samt till 60 procent ifrån respektive fakultets andel av tidigare års (snitt 2016–2017) erhållna kontraktsmedel.

Som tidigare nämnts har samverkan en central plats i den senaste forskningspropositionen och det anges att de två kvalitetsindikatorer som har använts för att fördela medel (publiceringar och citeringar samt externa medel) bör förfinas så att de bättre speglar forskningens mångfald och olika ämnesområdens egenart, samt att regeringen avser utforma ekonomiska incitament även för samverkan. Umeå universitet följer denna utveckling och kan komma att justera även den interna kvalitetsfrämjande tilldelningen av resurser för forskning och utbildning på forskarnivå, dock tidigast inför budget år 2019.

UMEÅ UNIVERSITET

5.3 Fördelning av budgetramar till forskning och utbildning på forskarnivå

I tabellen nedan finns fördelning av anslag för forskning och utbildning på forskarnivå år 2018. I det fall regeringens budgetproposition år 2018 innehåller förändrat anslag avseende år 2018 för Umeå universitet, beslutar rektor om hur detta tillskott alternativt avdrag ska fördelas.

Tabell 8. Budgetramar forskning och utbildning på forskarnivå år 2018 samt preliminära budgetramar år 2019–2020.

FÖRDELNING AV ANSLAG FORSKNING OCH UTBILDN. PÅ FORSKARNIVÅ	Budget 2018 tkr	Index	Övriga juste- ringar	Omfördel- ning FO- kontrakt/ frigjorda medel	Kval FO år 2018 Omför- delning	Jmf med år 2017			Preliminär ram 2019 tkr	Preliminär ram 2020 tkr
						tkr	Differens ** tkr	%		
Humanistiska fak	99 974	1 805	0	1 015	89	97 066	2 909	3,0%	101 843	103 636
Samhällsvetenskapliga fak	179 316	3 245	0	2 081	-300	174 290	5 026	2,9%	182 720	185 938
Medicinska fak	308 921	5 579	0	5 506	119	297 717	11 204	3,8%	315 182	320 731
Teknisk-naturvetenskapliga fak	298 790	5 397	0	3 863	92	289 439	9 352	3,2%	304 545	309 907
Lärarhögskolan	40 104	887	-9 000	0	0	48 217	-8 113	-16,8%	49 919	50 798
Strategiska forskningsområden	63 044	1 139	-624			62 529	515	0,8%	64 091	65 219
UmU-gemensamma satsningar *	48 477	876	-20 325		0	67 926	-19 449	-28,6%	45 007	45 800
Sliperiet	3 157	57	0			3 100	57	1,8%	3 209	3 266
Forskningsinfrastruktur	51 541	911	175	8 310	0	42 146	9 395	22,3%	54 108	55 061
Fördelas till fakulteter/LH/ Forskningsinfrastruktur	9 000	0	9 000	0	0	0	9 000	100,0%	0	0
Summa	1 102 324	19 896	-20 774	20 774	0	1 082 429	19 896	1,8%	1 120 624	1 140 356

* = I UmU-gemensamma satsningar ingår universitetsgemensamma satsningar som bland annat Företagsforskarskolan, satsningar finansierade via styrelsens strategiska resurs samt tjänsteköp från Uminova Holding AB.

** = Notera att differensen är beräknad utifrån tilldelad budgetram 2017 inkl. fördelade medel via FO-kontrakt.

Utifrån att regeringen i den senaste forskningspropositionen aviserade att man inför år 2018 avser fördela merparten av nya anslag till forskning och utbildning på forskarnivå utifrån dels nuvarande två kvalitetsindikatorer (publiceringar och citeringar samt externa medel för forskning), dels samverkan med det omgivande samhället, och utfallet av detta kommer att presenteras först i budgetpropositionen som kommer i höst, finns det osäkerheter i angivna budgetramar för forskning och utbildning på forskarnivå. Dessutom är det osäkert hur stor del Umeå universitet kommer att erhålla av den ökning av lärosätenas anslag till forskning och utbildning på forskarnivå som regeringen aviserade om i den forskningspolitiska propositionen (preliminärt 500 miljoner kronor år 2018 och därefter ytterligare 250 miljoner kronor år 2019 och 550 miljoner kronor år 2020). En del av anslagsökningen år 2018 kommer att fördelas till Malmö universitet (ca 90 mnkr) samt till enskilda utbildningssamordnare och mindre högskolor.

I de preliminära budgetramarna för år 2019–2020 ingår att ramarna höjs med +1,66 procent år 2019 respektive ytterligare +1,76 procent år 2020, enligt vad som preliminärt har aviserats från regeringen. Ovan angivna preliminära ramar innehåller dessa indexjusteringar, i övrigt sker ingen förändring av beräknad totalram från regeringen år 2019 respektive år 2020. Minskningen av Lärarhögskolans forskningsanslag (-9,0 miljoner kronor år 2018) återförs i de preliminära ramarna för år 2019–2020. Fortsatt avtrappning av medel för styrelsens strategiska satsningar år 2019 omfördelas till fakulteter och forskningsinfrastruktur enligt samma modell som införs för år 2018 (enligt vad som anges under punkt 5.2).

UMEÅ UNIVERSITET

5.3.1 Förändringar år 2018

- **Lärarhögskolans forskningsanslag** minskar med –9,0 miljoner kronor år 2018 mot bakgrund av att deras myndighetskapital är betydande. Syftet är att eventuellt omfördela medel till forskningsinfrastruktur eller till fakulteter/Lärarhögskolan. Mot bakgrund av detta har Lärarhögskolans maximala nivå för negativ budgettering justerats då befintligt myndighetskapital därmed behöver användas i högre utsträckning år 2018.
- **Index:** År 2018 indexregleras posterna till fakulteterna/Lärarhögskolan (inkl. omfördelade kontraktssmedel och frigjorda medel från UmU-gemensamma satsningar), samt några ytterligare poster, bland annat strategiska forskningsområden (SFO) och flertalet av de UmU-gemensamma satsningarna. Den statliga pris- och löneomräkningen beräknas till 1,84 procent år 2018.
- **Övriga justeringar:**
 - I regleringsbrevet för år 2017 anges att Umeå universitet erhåller medel för **Strategiska forskningsområden (SFO)** motsvarande totalt 61 905 tkr, d.v.s. ett lägre belopp än vad som anges för denna post i budgetramarna för forskning och utbildning på forskarnivå år 2018. År 2018 justeras denna post med –624 tkr i syfte att anpassa fördelade medel till vad som anges i regleringsbrev. Enligt den nationella utvärdering av SFO som genomförts, visas positiva resultat för de projekt där Umeå universitet är huvudsökande. I budget 2018 ingår därför antagande att Umeå universitet även för år 2018 erhåller anslagsmedel för de projekt där universitetet är huvudsökande, *Bio4Energy* samt *Echochange*.
 - År 2018 fortsätter **avtrappningen för vissa av universitetsstyrelsens beslutade satsningar**, både inom styrelsens strategiska resurs och riktade satsningar. Medel för Företagsforskarskolan reduceras med –2,0 miljoner kronor mot bakgrund av att myndighetskapitalet för denna post är betydande samt att kostnadsnivån de senaste åren understigit budgeterad nivå. Inför budget år 2019 kommer denna reducering att ses över. Sammantaget innebär detta budgetjusteringar motsvarande –20,3 miljoner kronor år 2018 jämfört med föregående år.
 - Medel för **Forskningsinfrastruktur** ökas med 175 tkr enligt plan. Till detta tillkommer omfördelade medel enligt nedanstående punkt "Omfördelning FO-kontrakt/frigjorda medel från UmU-gemensamma satsningar".
- **Omfördelning FO-kontrakt/frigjorda medel från UmU-gemensamma satsningar:** Inför år 2016 beslutade universitetsstyrelsen att rikta ytterligare medel till infrastruktur samt att fördela ytterligare medel till fakulteter och till UmU-gemensamma satsningar. Under år 2016–2017 har också universitetsledningen bedömt det som angeläget att fortsätta fördela mer medel till fakulteter samt till UmU-gemensamma satsningar och då specifikt till forskningsinfrastruktur. Mot bakgrund av detta omfördelas tidigare reserverade medel för forskningskontrakt och UmU-gemensamma satsningar (18 635 tkr år 2018) enligt vad som anges under punkt "5.2 Kvalitetsfrämjande tilldelning av resurser för forskning och utbildning på forskarnivå" och punkt 2 därunder. Totalt omfattar denna omfördelning 20,8 miljoner kronor år 2018, varav reducerade medel till Företagsforskarskolan utgör 2,0 miljoner kronor.
- **Kvalitetsfrämjande FO år 2018:** De tidigare ökade anslagen till fakulteterna år 2014–2017, motsvarande 33,1 miljoner kronor, har omfördelats år 2018 utifrån uppdatering av den statliga modellen för fördelning av forskningsanslag, d.v.s. utifrån kvalitetsindikatorerna bibliometri och externa medel.

UMEÅ UNIVERSITET

5.3.2 Övriga kommentarer

- Ramar i tabell 8 inkluderar kostnader för gemensamma funktioner och lokaler.
- Ramen för Lärarhögskolan har t.o.m. budgetåret 2015 tillförts ytterligare 3,2 miljoner kronor per år finansierade av universitetets samlade ränteintäkter. I budget för år 2016 beslutade universitetsstyrelsen att den modell som tillämpades t.o.m. budgetåret 2015 där dessa 3,2 miljoner kronor finansierades av ränteintäkter upphör för budgetåret 2016. Universitetsstyrelsen beslutade vidare att i det fall räntenivån bedöms ligga över +0,9 procent för år 2017, 2018 eller kommande år, ska modellen med att tillföra Lärarhögskolan ram från ränteintäkter upp till maximalt 3,2 miljoner kronor införas igen. En delfinansiering av 3,2 miljoner kronor till Lärarhögskolans ram ska införas i det fall räntenivån bedöms ligga över +0,6 procent för år 2018 eller kommande år. I dagsläget får Umeå universitet betala 0,5 procents ränta för att ha sin likviditet på Riksgäldskontoret, reporäntan är -0,5 procent (2017-04-21). Utifrån Riksbankens beslut och prognoser angående räntenivå är det osannolikt att räntenivån kommer att vara över +0,6 procent år 2018. Det innebär att Lärarhögskolan inte tillförs medel år 2018. Inför budget år 2019 tas nytt ställningstagande utifrån gällande räntenivå våren 2018 samt Riksbankens prognoser.
- Medel för forskning inom **ALF** respektive **TUA**, där universitetet transfererar medel till Västerbottens läns landsting ingår inte i angivna belopp för forskning.
- Medel motsvarande tre **kurser för forskarhandledare**, 0,99 miljoner kronor år 2018 (0,97 miljoner kronor år 2017), ska betalas av fakulteterna i relation till antalet deltagande handledare per fakultet de senaste tre åren.

UMEÅ UNIVERSITET

6. Universitetsgemensamma funktioner, lokalhyra, lokalvård, samt lokalkostnadspåslag

6.1 Fördelning av budgetramar till universitetsgemensamma funktioner

De universitetsgemensamma funktionerna är uppdelade i Universitetsbiblioteket och universitetsgemensamma funktioner exkl. Universitetsbiblioteket. I universitetsgemensamma funktioner exkl. Universitetsbiblioteket ingår 12 förvaltningsenheter som från och med 2017 är organiserade i fem verksamhetsområden, enheterna är bl.a. Studentcentrum, IT-enhet, Personalenhet, Kommunikationsenhet, Lokalförsörjningsenhet m.fl. Där ingår även universitetsledning, Lärarhögskolans kansli, företagshälsovård, försäkringar för studenter, tjänsteköp från studentkårer, m.m. Budgetramarna anger den totala resursen för den anslagsfinansierade verksamheten. Ansvarig för respektive del ska arbeta utifrån nedanstående anvisningar och bedriva en bra och effektiv stödverksamhet inom dessa ramar.

Tabell 9. Budgetramar för universitetsgemensamma funktioner år 2018 samt preliminära ramar 2019–2020 (exkl. lokaler och lokalvård). Finansieras genom fördelning på nämnder m.fl.

UNIVERSITETSGEMENSAMMA FUNKTIONER	Budget 2018 tkr	Jmf med 2017		Preliminär ram 2019 tkr	Preliminär ram 2020 tkr	
		tkr	Förändring tkr			%
-varav Universitetsbiblioteket (UmUB)	65 757	64 248	1 509	2,3%	66 794	68 072
-varav universitetsgemensamma funktioner exkl. UmUB	289 827	281 353	8 474	3,0%	294 397	300 029
Summa	355 584	345 602	9 982	2,9%	361 191	368 100

Ökningen motsvarande 10,0 miljoner kronor eller +2,9 procent år 2018 (+11,0 miljoner kronor år 2017) beror främst på att basen avseende universitetsgemensamma funktioner, avseende anslag forskning/utbildning på forskarnivå, utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt externa medel ökar inför år 2018. Basen avseende utbildning på grundnivå och avancerad har den största procentuella ökningen, beroende på att regeringen planerar att bevilja medel för fler utbildningsplatser. Av ökningen med 10,0 miljoner kronor motsvarar 7,7 miljoner kronor förändring av basen. Av denna ökning motsvarar 6,4 miljoner kronor index med 1,84 procent år 2018 (statlig indexreglering år 2018). Resterande 2,3 miljoner kronor (10,0 – 7,7 miljoner kronor = 2,3 miljoner kronor) avser införande av central back-up för alla medarbetares elektroniska information. Genom införandet kommer internfakturerings avseende backup-systemet Crashplan att tas bort, vilket innebär minskade kostnader med 1,2 miljoner kronor per år för institutioner och enheter. Syftet med ett obligatoriskt universitetsgemensamt backupsystem är att så snabbt som möjligt kunna återgå till en normal arbetssituation efter systemkrasch eller dataförlust. Denna åtgärd bedöms vara den mest prioriterade för att stärka universitetets IT-säkerhet och åtgärden har starkt stöd inom universitetet. De flesta övriga universitet har ett obligatoriskt backup-system som omfattar alla medarbetare, vilket Umeå universitet i dagsläget saknar. Universitetsbiblioteket och universitetsgemensamma funktioner exkl. Universitetsbiblioteket ska i april år 2018 redovisa till rektor vilka förbättringar och effektiviseringar som kunnat genomföras genom anslagsförändringar.

I tabellen ovan framgår även preliminär ram avseende gemensamma funktioner för år 2019–2020. Beräkningarna utgår från prognos avseende anslagstilldelning samt utveckling av externa medel. De preliminära ramarna innehåller osäkerheter och exempelvis innebär förändrad anslagstilldelning att justeringar kommer att göras.

UMEÅ UNIVERSITET

I budgetdokumentet för år 2016 beslutade universitetsstyrelsen att den modell som tillämpades t.o.m. budgetåret 2015 där 8,1 miljoner kronor av kostnad för universitetsgemensamma kostnader finansierades av ränteintäkter upphör för budgetåret 2016. Universitetsstyrelsen beslutade vidare att i det fall räntenivån bedöms ligga över +0,9 procent för år 2017, 2018 eller kommande år, ska modellen med finansiering av universitetsgemensamma kostnader från ränteintäkter upp till maximalt 8,1 miljoner kronor införas igen. En delfinansiering av 3,2 miljoner kronor till Lärarhögskolans ram ska införas i det fall räntenivån bedöms ligga över +0,6 procent för år 2018 eller kommande år. I dagsläget får Umeå universitet betala 0,5 procents ränta för att ha sin likviditet på Riksgäldskontoret, reporäntan är -0,5 procent (2017-04-21). Utifrån Riksbankens beslut och prognoser angående räntenivå är det osannolikt att räntenivån kommer att vara över +0,6 procent år 2018. Det innebär att ingen del av kostnaderna för gemensamma funktioner år 2018 finansieras av ränteintäkter. Inför budget år 2019 tas nytt ställningstagande utifrån gällande räntenivå varen 2018 samt Riksbankens prognoser.

Sedan år 2009 har Sveriges Universitets- och Högskoleförbund (SUHF) varje år samlat in statistik från landets lärosäten gällande gemensamma funktioner och dess kostnader. I den senaste statistiken avseende år 2016 framgår att Umeå universitets andel gemensamma kostnader för samtliga tre organisatoriska nivåer (institutions-/enhetsnivå, fakultetsnivå och universitetsgemensam nivå), i förhållande till totala verksamhetskostnader, utgör drygt 21 procent (totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, samt forskning och utbildning på forskarnivå), vilket är den tredje lägsta andelen av samtliga undersökta lärosäten. Enbart Karolinska Institutet och Sveriges Lantbruksuniversitet hade en lägre andel år 2016. Dessa lärosätens låga andel kan delvis förklaras av att lärosätena har en stor andel forskning i förhållande till sin totala verksamhet. Under hela perioden 2011–2016 har Umeå universitets andel legat relativt stabilt mellan 19,8–21,8 procent. Tittar man enbart på gemensamma kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå ligger Umeå universitet lägst i landet (15 procent år 2016) och har så gjort årligen sedan år 2012. Andelen gemensamma kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick år 2016 till 31 procent.

Den modell som Umeå universitet har när det gäller dimensionering av universitetsgemensamma funktioner och dess kostnader, innebär svårigheter vid förändrade behov och utveckling av t.ex. nya universitetsgemensamma IT-system eller vid införande av nya uppdrag från regeringen, m.fl. Nuvarande modell innebär också svårigheter när det finns skäl att flytta eller förändra stödfunktioner inom universitetet, eftersom dimensioneringen av universitetsgemensamma funktioner är baserad på omfattningen av universitetets totala verksamhet. En översyn av nuvarande budgetmodell för universitetsgemensamma funktioner kommer därför att genomföras inför budgetåret 2019, bl.a. utifrån benchmarkingstudie som genomförts med andra bredduniversitet. Samtidigt analyserar och granskar universitetet kontinuerligt, och som en del av det löpande utvecklingsarbetet, kostnadsutveckling, organisering och effektivitet vid de gemensamma funktionerna. Det genomförs t.ex. genom audits och jämförelser av nyckeltal. Under 2017 kommer en rapport som visar innehåll i universitetsgemensamma funktioner att utarbetas enligt samma modell som för år 2015. Målet är att även beskriva den fakultetsgemensamma och institutionsgemensamma nivån, i syfte att rapporten ska innehålla helheten avseende ledning och administration.

UMEÅ UNIVERSITET

6.1.1 Universitetsbiblioteket

Budgetramen för år 2018 är 65,8 miljoner kronor (64,2 miljoner kronor år 2017). Ramjustering med +1,5 miljoner kronor år 2018 består av index (+1,2 miljoner kronor) samt medfinansiering avseende nytt bibliotekssystem (+0,3 miljoner kronor).

6.1.2 Universitetsgemensamma funktioner exkl. Universitetsbiblioteket

Budgetramen år 2018 är 289,8 miljoner kronor (281,4 miljoner kronor år 2017). Ramjustering med +8,5 miljoner kronor år 2018 består av index (+5,2 miljoner kronor), införande av obligatoriskt backup-system (+2,3 miljoner kronor) samt prioriterade områden inom Universitetsförvaltningen, bl.a. e-handel samt IT-säkerhet (+1,0 miljoner kronor). Rektor har beslutat om särskild satsning år 2017–2018 i syfte att stärka universitetets arbete med personalomställning.

6.1.3 Lokaler, universitetsgemensamma funktioner

För universitetsgemensamma funktioner är budgetramarna för lokaler år 2018 enligt nedan.

Tabell 10. Budget för universitetsgemensamma funktioners lokaler år 2018.

LOKALKOSTNADER, UNIVERSITETSGEMENSAMMA FUNKTIONER	Budget 2018 tkr	Jmf med år 2017		
		tkr	Förändring tkr	%
-varav Universitetsbiblioteket (UmUB)	44 090	43 345	745	1,7%
-varav universitetsgemensamma funktioner exkl. UmUB	26 420	24 234	2 185	9,0%
Summa	70 510	67 579	2 931	4,3%

Differensen mellan år 2018 och 2017 när det gäller gemensamma lokalkostnader beror huvudsakligen på att internhyran ökar med +3,0 procent (år 2017: 3,2 procent). Ökningen beror också på ökat anslag främst gällande lokalyta för Infocenter, International Office och Säkerhetshuset.

Universitetsbiblioteket har minskat sin lokalyta i Örnsköldsvik, därav en förändring för denna verksamhet mellan år 2018 och 2017 som understiger hyreshöjningen för år 2018.

6.1.4 Lokalvård, universitetsgemensamma funktioner

För universitetsgemensamma funktioner är budgetramarna för lokalvård år 2018 enligt nedan.

Tabell 11. Budget för universitetsgemensamma funktioners lokalvård år 2018 (tkr).

LOKALVÅRD, UNIVERSITETSGEMENSAMMA FUNKTIONER	Budget 2018 tkr	Jmf med år 2017		
		tkr	Förändring tkr	%
-varav Universitetsbiblioteket (UmUB)	3 776	3 703	73	2,0%
-varav universitetsgemensamma funktioner exkl. UmUB	2 302	2 135	167	7,8%
Summa	6 078	5 838	240	4,1%

Ökningen av den totala budgeten för universitetsgemensamma funktioners kostnader för lokalvård beror huvudsakligen på ökning av priset för lokalvård (+2,0 procent) samt ökad finansiering av Infocenters lokalyta och därmed också ett ökat anslag för lokalvård av den utökade delen. För Universitetsbibliotekets del motsvarar ökningen höjning av priset för lokalvård. För övrig verksamhet inom universitetsgemensamma funktioner understiger budgetökningen prisökningen för lokalvård beroende på en något minskad lokalyta för Bildmuseet.

UMEÅ UNIVERSITET

6.1.5 Förvärv, m.m.

Från och med år 2011 ingår förvärv, m.m. inom Universitetsbiblioteket (tidskrifter, böcker, databaser m.m.) som en universitetsgemensam funktion, men ingår inte i anslag för universitetsgemensamma funktioner (avsnitt 6.1). Nedan finns budgetram avseende förvärv inklusive vissa personalkostnader.

Tabell 12. Budgetram för förvärv, m.m. inom Universitetsbiblioteket år 2018 (tkr).

FÖRVÄRV, M.M.	Budget 2018 tkr	Jmf med år 2017		
		tkr	Förändring tkr	%
Universitetsbiblioteket (Um UB)	45 294	43 052	2 241	5,2%
Summa	45 294	43 052	2 241	5,2%

År 2016 ökade förvärvskostnaderna med 2,5 miljoner kronor. Orsaken till de stora ökningarna bestod av prisökningar, som i normalfallet ligger mellan 3–5 procent, kursdifferenser och nya avtal. Ökningen för år 2016 var mindre än den var för år 2015, då kursförändringarna inte varit lika stora. För år 2017 beräknas en ökning av kostnaderna motsvarande ca 2,8 miljoner kronor. Det myndighetskapital som finns kvar efter år 2016 är 3,2 miljoner kronor. För år 2017 beräknar Universitetsbiblioteket att 2,8 miljoner kronor av myndighetskapitalet kommer att förbrukas, vilket innebär ett beräknat myndighetskapital motsvarande 0,4 miljoner kronor per 2017-12-31.

Kostnadsökningen för förvärven beräknas till ca 3,4 procent år 2018 jämfört med år 2017. Mot bakgrund av detta ökas budgeten för förvärv med +3,4 procent eller +1,5 miljoner kronor samt index +1,84 procent (+0,8 miljoner kronor), d.v.s. totalt +2,2 miljoner kronor, vilket även innefattar kompensation för ev. valutaförändringar.

6.2 Universitetsgemensamma påslag

De fasta beloppen år 2018 fördelas utifrån faktiska kostnader år 2015 och 2016 samt med möjlighet för fakulteterna att genomföra justering. De fasta beloppen ska täcka kostnader för gemensamma funktioner enligt avsnitt 6.1. Påslag för forskning och utbildning på forskarnivå är lägre viktad än för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, mot bakgrund av att det är mer kostnader för administration av utbildning. Rektorer beslutar om fördelning av de fasta beloppen i rektors detaljbeslut i budget.

6.3 Lokalhyra, m.m.

Internhyran för år 2018 är 3 260 kr per kvm och år (3 165 kr/kvm år 2017). Internhyran höjs med 95 kr/kvm år 2018 vilket motsvarar 3,0 procent. Höjningen är högre än statligt index, vilket även är fallet avseende genomsnittliga ökningarna av internhyran perioden 2012–2017. Orsaken till höjningen är främst indexhöjning på hyresavtalen med anledning av stigande konsumentprisindex, stigande elpris, att tomma lokaler/omställningsreserv ökar något, samt gjorda och planerade investeringar år 2016–2018.

Umeå universitet var år 2015 tillsammans med Högskolan Väst det lärosäte i Sverige som hade den lägsta lokalkostnadsandelen, 9,5 procent att jämföra 12,7 procent som genomsnitt för lärosäten i riket. År 2016 är universitetets lokalkostnadsandel 9,7 procent. Även för åren 2010–2014 var Umeå universitet det lärosäte i landet som hade lägst andel lokalkostnader i relation till totala kostnader.

UMEÅ UNIVERSITET

6.3.1 Tomma lokaler/omställningsreserv

År 2017 var beräkningen att tomma lokaler/omställningsreserv skulle vara ca 7 310 kvm vägd area. Under våren 2017 är tomma lokaler/omställningsreserven 5 840 kvm, d.v.s. något lägre än beräknat. År 2018 beräknas tomma lokaler/omställningsreserv uppgå till ca 7 903 kvm vägd area. Den prognostiserade ökningen beror på planerade lokalförändringar och uppsägningar.

Tomma lokaler/omställningsreserv som inte är in-tecknade i dessa pågående och planerade lokalprojekt de kommande åren, och alltså är tillgängliga för evakuering eller för verksamheter att expandera i, motsvarar 3,2 procent av universitetets totala lokalyta år 2018. Motsvarande siffra för år 2017 var 3,0 procent. Detta innebär att universitetet idag har en något för liten samlad omställningsreserv för att kunna klara samlade evakueringar.

6.3.2 Investeringar

Avskrivningarna på genomförda investeringar år 2016 motsvarade 4,5 procent av de totala kostnaderna för universitetet (år 2015: 4,0 procent). Ökningen beror främst på att avskrivningar på investeringar som gjorts under 2015 utan att belasta hela året 2015 samt det som investerats under 2016 har varit större än det som blivit färdigavskrivet under del av 2015 eller 2016. De investeringar som redovisas i tabell 13 avser investeringar i om- och nybyggnationer, inredning/utrustning, datanät samt passersystem/larm. Samtliga dessa investeringar finansieras inom ramen för internhyran. Internhyran innehåller samtliga kostnader för trådlöst nät från och med år 2013. Investeringar som avser exempelvis forskningsinfrastruktur ingår inte i tabellen nedan.

Utfallet avseende 2016 års investeringskostnader är 36,4 miljoner kronor, vilket är lägre än budgeterat. De största investeringarna inför år 2018 avser ombyggnation nivåhöjning lärosalar, inredning, Medicinskt biologiskt centrum, m.m.

Tabell 13. Investeringar i om- och nybyggnationer, inredning/utrustning, datanät- samt passersystem/larm.

År	Summa (mnkr)	Kommentar
2014	66,5	Inredning Sliperiet, ombyggnad/renovering Humanisthuset, ombyggnad Infocenter, m.m.
2015	45,3	Samlokalisering TUV, ombyggnad Sliperiet och Vindarnas torg m.m.
2016	36,4	Cryo-EM i Säkerhetshuset, laserlaboratorium, Förvaltningshuset pl 2 östra flygeln, Fokusmiljö MIT inkl. flytt café m.m.
2017 (budget)	49,0	Inredning Medicinskt biologiskt centrum, UCCB plan 4 m.m.
2018 (budget)	43,6	Inredning Medicinskt biologiskt centrum, inredning polisutbildningshus, byggnation nivåhöjning lärosalar

6.3.3 Tillämpning av internhyra

I syfte att standardisera hyressättning beslutade rektor år 2010 om en anpassning så att för alla lokaler där det är möjligt ska internhyra tillämpas. I enstaka undantagsfall innebär det väldigt negativa konsekvenser för universitetet att tillämpa internhyra. Mot bakgrund av detta beviljas fakulteter enligt rektors detaljbudget bidrag med totalt 2,3 miljoner kronor år 2018 för att motverka dessa negativa konsekvenser och fakulteter ska själva bidra med 0,8 miljoner kronor.

UMEÅ UNIVERSITET

6.3.4 Preliminär internhyra år 2019–2020

Investeringsnivån prognostiseras till 65,4 miljoner kronor 2019. Den största investeringen är Medicinskt biologiskt centrum. År 2020 prognostiseras investeringsnivån till 39,1 miljoner kronor. Förutom dessa investeringar finns även några andra större önskvärda investeringsprojekt som inte ingår i nedanstående preliminära bedömning av internhyra, antingen kan inte dessa projekt genomföras eller möjligen skjutas fram eller också behöver ytterligare internhyreshöjningar genomföras år 2019–2020.

En preliminär bedömning har genomförts av internhyra, vilken innehåller betydande osäkerheter. Osäkerheterna avser främst debiterbar yta som kan komma att minska t.ex. om lokaler sägs upp i internhyressystemet, inflation, ränta, eventuella omförhandlade hyresavtal, samt osäkerheter om exakt vilka investeringar och lokalförändringar som ska genomföras, samt tidpunkter för dessa. Den framtida beläggningen i Sliperiet är också svårbedömd.

Den preliminära bedömningen är att internhyran år 2019 blir 3 440 kr per kvm verksamhetsyta och år, samt att internhyran år 2020 blir 3 509 kr per kvm verksamhetsyta och år. Det innebär internhyresökningar med 180 kr (5,5 procent) respektive 69 kr (2,0 procent).

Inför år 2019 kommer en översyn att göras av nuvarande modell med halv hyra under mark, mot bakgrund av att dessa ytor ofta har fullgod standard. Syftet med översynen är att utifrån att lokalerna i många fall har fullgod standard höja priset på yta under mark för att inte behöva höja den generella nivån på internhyran i så hög utsträckning.

6.4 Lokalvård

Priset för lokalvård förändras till 328,80 kr per kvadratmeter år 2018 (år 2017: 322,40 kr). Den procentuella ökningen är 2,0 procent år 2018 jämfört med år 2017. Från och med år 2016 förändras priset med statligt index och med årlig förändring av kvot mellan förhållandet debiterbar yta/total yta, där år 2015 utgör basår. För år 2017 och framåt kompletteras denna modell med att pris lokalvård justeras utifrån tydliga årliga kostnadsökningar för lokalvård av ökat antal textilmattor.

6.5 Lönekostnadspåslag (LKP)

På lönekostnader för anställda inom Umeå universitet görs ett lönekostnadspåslag (LKP). Lönekostnadspåslaget innehåller dels lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalspremier för pension samt andra avsättningar som särskild löneskatt m.m.

Lönekostnadspåslaget har höjts varje år 2014–2016 p.g.a. årliga markant ökade pensionsavgifter till SPV (Statens Pensionsverk). Orsaken till dessa ökningar av pensionsavgifter är huvudsakligen att antalet anställda som går i pension ökar samt att andelen personer som går i pension och tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp (motsvarar 37,0 tkr i månadslön år 2016) ökar, vilket innebär särskilt höga kostnader. Inför år 2018 prognostiseras en måttlig ökning av pensionsavgift och den totala kostnaden kan hanteras inom nuvarande nivå på lönekostnadspåslaget. Mot bakgrund av detta behöver inte nivå på lönekostnadspåslag förändras år 2018 (förändrades inte heller år 2017).

Regeringen kan komma att föreslå förändringar för olika åldersgrupper avseende arbetsgivaravgift, särskild löneskatt samt ålderspensionsavgift. I detta fall delegerar universitetsstyrelsen till rektor att besluta om justerade nivåer för berörda åldersgrupper.

UMEÅ UNIVERSITET

I nedanstående tabell anges nivåer avseende lönekostnadspåslag år 2018.

Tabell 14. Nivåer för lönekostnadspåslag år 2018.

Åldersgrupp år 2018 (ingen förändring jämfört med föregående år)	År 2018	År 2017
Personer födda 1989 och senare	52,164 %	52,164 %
Personer födda 1953 och senare	50,3 %	50,3 %
Personer födda mellan 1939 och 1952	49,58 %	49,58 %
Personer födda 1938 och tidigare	17,16 %	17,16 %

Universitetets pensionskostnader ökar årligen, mot bakgrund av att antalet personer som går i pension ökar samt att högre andel av dessa personer har en lön som överstiger gränsen 7,5 basbelopp. Detta innebär troligen att lönekostnadspåslaget behöver höjas år 2019–2020.

Bilaga 1

Sammanställning av fördelade anslag år 2018 till fakultetsnämnder, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltningen, Universitetsbiblioteket, samt Universitetsgemensam nivå

I tabellen nedan redovisas de samlade anslagsmedel som verksamheterna vid Umeå universitet erhåller år 2018. Tillkommer gör externa medel till verksamheterna.

Enhet: Tkr	UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ 2018			FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ 2018			UNIVERSITETSGEMENSAMMA FUNKTIONER 2018					
	Tilldelat anslag GU	Särskilda åtgärdanden ^{1.)}	TOTALT GU	Tilldelat anslag FO	Övriga beslut	TOTALT FO	Tilldelat anslag	Gemen-samma lokaler	Lokalvård gemen-samma lokaler	Förvärv	TOTALT UGEM ^{2.)}	TOTALT TILLDELAT ANSLAG
Humanistisk fakultet	120 993	2 525	123 518	99 974	0	99 974	0	0	0	0	0	223 492
Samhällsvetenskaplig fakultet	375 969	0	375 969	179 316	0	179 316	0	0	0	0	0	555 285
Medicinsk fakultet	429 855	5 805	435 660	308 921	0	308 921	0	0	0	0	0	744 581
Teknisk-naturvetenskaplig fakultet	305 371	0	305 371	298 790	0	298 790	0	0	0	0	0	604 161
Lärarhögskolan	153 670	4 244	157 914	40 104	0	40 104	0	0	0	0	0	198 018
Universitetsbiblioteket (UmUB)	0	0	0	0	0	0	65 757	44 090	3 776	45 294	158 917	158 917
Universitetsgemensamma funktioner exkl. UmUB	0	5 842	5 842	166 219	0	166 219	289 827	26 420	2 302	0	318 549	490 610
För senare fördelning				9 000		9 000						9 000
Summa	1 385 858	18 416	1 404 274	1 102 324	0	1 102 324	355 584	70 510	6 078	45 294	477 466	2 984 064

^{1.)} Anslaget får användas för utgifter vid universitetet för särskilda åtgärdanden, vilka för UmU's del avser decentraliserad utbildning (Med fak och Univgemensam nivå), bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet (Hum fak), samt Läroutbildning i minoritetspråk (Lärarhögskolan).

^{2.)} Medel fördelade till universitetsgemensamma funktioner finansieras via debitering av fasta belopp till fakulteter, Lärarhögskolan, UmUB och Universitetsförvaltningen.